

วิทยานิพนธ์

กฎหมายเกี่ยวกับการควบคุมปัญหาที่เกิดจากการเสพสุรา

บทนำ

1. ความสำคัญและสภาพปัญหา

สุราในความหมายทางวิชาการหมายถึง เครื่องดื่มที่มีเอทิลแอลกอฮอล์ (Ethyl Alcohol หรือ Ethanol) ผสมอยู่ในปริมาณไม่เกิน 60 % ซึ่งถือว่าอยู่ในเกณฑ์ที่บุคคลธรรมดาสามารถใช้ดื่มได้ ตามเกณฑ์กำหนดของหลักสากล¹ เมื่อสุราเข้าสู่ร่างกายแอลกอฮอล์ซึ่งเป็นสารพิษหลักในสุราอันเป็นตัวการที่ก่อให้เกิดความมึนเมาจะถูกดูดซึม และ กระจายไปในทุกส่วนของร่างกาย แอลกอฮอล์มีฤทธิ์กดประสาทในระยะแรกจะกดสมองส่วนที่ทำให้เกิดความขี้คิดและเหนียวรั้ง ทำให้รู้สึกอ่อนคลาย ปลดปล่อยเป็นอิสระ ในระยะที่สองแอลกอฮอล์จะออกฤทธิ์ต่อสมองส่วนที่ควบคุมการเคลื่อนไหวอาจทำให้ปลายมือปลายเท้าชา ประสาทสั่งการเคลื่อนไหวของกล้ามเนื้อผิดปกติ กิริยาสะท้อนต่าง ๆ จะน้อยลงและหายไป² ความคิดสับสน มึนตาขมขย การเคลื่อนไหวถูกตาทำไ้ยากอาจมองเห็นภาพวัตถุซ้อนกัน ในระยะสุดท้ายแอลกอฮอล์จะออกฤทธิ์ที่ศูนย์ควบคุมการหายใจ ทำให้ผู้เสพหายใจไม่สะดวกหมดสติ อาจหยุดหายใจหรือเสียชีวิตได้ นอกจากนี้ แอลกอฮอล์ยังทำให้เกิดความผิดปกติในระบบต่างๆ ของร่างกายอีกหลายส่วนได้แก่ระบบทางเดินอาหาร , ระบบเมตาบอลิซึมและต่อมไร้ท่อ เป็นต้น ในกรณีที่เสพสุราติดต่อกันเป็นเวลานานนอกจากผู้เสพจะได้รับผลกระทบจากแอลกอฮอล์ต่ออวัยวะต่าง ๆ ในร่างกายโดยตรงแล้ว

1 ศรีวงศ์ หะวานนท์, คู่มือบรรณรักษ์ป้องกันปัญหาจากสุรา (กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข) 2534 หน้า 35

² เกษียร กังคานนท์, " แอลกอฮอล์กับโรคหัวใจ " หมอชาวบ้าน กรุงเทพมหานคร : 2538 หน้า 22

ยังทำให้เกิดปัญหาสุขภาพจิตจากสุราที่มีความรุนแรงสูงและรักษาได้ยาก เช่น โรคหวาดระแวงจากพิษสุรา (Alcoholic Paranoid), โรคซึมเศร้าจากพิษสุรา (Alcoholic Depression) โรคความจำเสื่อมจากพิษสุรา (Alcoholic Dementia) เป็นต้น³ นอกจากนี้การเสพสุราก็ทำให้เกิดผลมากมายต่ออวัยวะต่าง ๆ ของผู้เสพทำให้การควบคุมพฤติกรรมของผู้เสพไม่สามารถทำได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์อันเป็นสาเหตุแห่งการกระทำความผิดในรูปแบบต่างๆ มากมายซึ่งส่งผลกระทบต่อสังคม เช่น ปัญหาอุบัติเหตุ, ปัญหาอาชญากรรม, ปัญหาครอบครัว เป็นต้น

อย่างไรก็ตามสุราเป็นสิ่งที่ปรากฏเกี่ยวข้องกับสังคมในทุก ๆ รูปแบบตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ในสังคมไทยสุราได้แทรกอยู่ในชีวิตประจำวันเป็นวงจรปกติของการดำเนินชีวิต ดังนั้นการควบคุมการเสพสุราแต่เดิมมีลักษณะเป็นการดักเตือน เป็นการห้าม และการนำเอาหลักคำสอนของศาสนามาเป็นเครื่องชี้นำถึงอันตรายต่อผู้เสพ เช่น ในทางพุทธศาสนายัญญติไไว้ในสกลีข้อที่ 5 สุราเมรยมชฺชปรมาทภูฏานา เวรมณี พิงละเว่นจากคัมภ์น้ำมา โดยอาจสังเกตได้ว่าแม้การเสพสุราจะก่อให้เกิดปัญหาทั้งต่อตัวผู้เสพเองและสังคมแต่การก้าวจัดการบริโภคสุราโดยเด็ดขาดยังคงเป็นสิ่งที่ไม่สามารถทำได้ในสังคมปัจจุบัน อาจกล่าวได้ว่า พลังในการควบคุมทางสังคมกับปัจจัยอันเป็นสาเหตุของการบริโภคสุรานั้นต่างเป็นพลังที่หักล้างกัน และในบางโอกาสการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของสังคมจะนำมาซึ่งปัญหาต่าง ๆ เป็นเหตุให้การบังคับใช้กฎหมายฉบับนั้น ๆ ไม่มีประสิทธิภาพ ตัวอย่างที่จะชี้ให้เห็นอย่างเด่นชัดในเรื่องนี้คือ ความพยายามที่จะจำกัดการดื่มสุราในยุคที่เรียกว่า Prohibition Era ในประเทศสหรัฐอเมริกา⁴ มีความพยายามที่จะลงโทษผู้ผลิตและจำหน่ายอย่างเด็ดขาดแต่เกิดปัญหาจากการต่อต้านของประชาชน มีการลักลอบนำสุราเถื่อนจากประเทศแคนาดาเข้ามาเป็นจำนวนมาก และเกิดผลประโยชน์มหาศาลจากการประกอบการทำให้อสังการอาชญากรรมดังกล่าวสามารถพัฒนาขึ้นอย่างรวดเร็วและมีอิทธิพลกว้างขวางจนรัฐยากที่จะปราบปรามได้จึงเป็นผลที่เกิดในทางตรงกันข้ามกับความคาดหวัง จนในที่สุดรัฐต้องยอมผ่อนปรนรูปแบบของการจำกัดดังกล่าวให้คลายรูปแบบลงเพื่อลดความรุนแรงจากปัญหาที่เกิดขึ้น ในส่วนของประเทศไทยปัจจุบันมีกฎหมายที่ควบคุมการเสพสุราอยู่หลายฉบับ โดยแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะดังต่อไปนี้

1. กฎหมายในด้านการควบคุม แบ่งออกเป็น

³ ศรีวงศ์ หะวานนท์, คู่มือบรรณารักษ์ป้องกันปัญหาจากสุรา, หน้า 31

⁴ Ross Fishman, Alcohol and Alcoholism, (Burke Publishing Company Limited, London) P.19

ควบคุมการผลิต ได้แก่ พระราชบัญญัติสุรา พ.ศ. 2493-2534

พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมพ.ศ. 2511-2534

การควบคุมโฆษณาและฉลาก ได้แก่ พระราชบัญญัติอาหาร พ.ศ. 2522

มาตรการทางภาษี ได้แก่ พระราชบัญญัติจัดสรรเงินภาษีสุรา พ.ศ. 2527

2. กฎหมายในด้านเชี่ยวชาญแก่ความเสียหายที่เกิดจากการเสพสุรา

ได้แก่ ประมวลกฎหมายอาญา , พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ พ.ศ. 2522 , พระราชบัญญัติขนส่งทางบก พ.ศ. 2522 , ความเสียหายจากสุราตามประมวลกฎหมายแพ่ง , การควบคุมการเสพสุราของข้าราชการพลเรือน พ.ศ. 2535

ถึงกระนั้นก็ศึกษาหาข้อมูลที่มีอยู่ข้างต้นดังกล่าวยังขาดมาตรการในการป้องกันและควบคุมการดื่มสุราดังจะเห็นได้จาก ความเสียหายต่าง ๆ ที่ผู้เสพสุราเป็นผู้ก่อให้เกิดขึ้นอันมีผลต่อชีวิตร่างกาย และทรัพย์สินของบุคคลอื่นยังคงเกิดขึ้นเป็นประจำและไม่อาจกำจัดให้หมดสิ้นไปได้ในสังคมปัจจุบัน ด้วยเหตุนี้จึงสมควรดำเนินการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสุรารวมทั้งการควบคุมป้องกัน เพื่อวิเคราะห์ว่า บทบัญญัติและมาตรการที่ใช้บังคับตามกฎหมาย เหล่านี้มี ข้อดีข้อบกพร่องอย่างไรสมควรที่จะต้องดำเนินการแก้ไขประการใดหรือไม่

2. วัตถุประสงค์ ของวิทยานิพนธ์

1. ต้องการทราบว่า กระบวนกลไกของรัฐที่ใช้บังคับกฎหมายอาญาและกฎหมายอื่น เพื่อควบคุมปัญหาจากสุราเป็นอย่างไร
2. เพื่อทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นของการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมปัญหาที่เกิดจากสุรา
3. เพื่อศึกษามาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพโดยเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ

3. ขอบเขตการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยเพื่อเรียบเรียงเป็นวิทยานิพนธ์นี้กำหนดขอบเขตการวิจัยโดยศึกษาปัญหาของการบังคับใช้กฎหมาย ในการควบคุมผู้เสพสุราตามประมวลกฎหมายอาญา , พระราชบัญญัติจรรยาบรรณ , วินัยข้าราชการพลเรือน , พระราชบัญญัติอาหาร , พระราชบัญญัติสุราและ

กฎหมายอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสุรา โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายของประเทศสหรัฐอเมริกา เพื่อนำมาวิเคราะห์และเสนอแนะแนวความคิดหรือมาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพอันจะเป็นแนวทางในการออกกฎข้อบังคับหรืออื่น ๆ เพื่อควบคุมหรือลดปริมาณการผลิต , ปริมาณผู้เสพสุราในลำดับต่อไป

4. ธรรมนูญฐาน ทฤษฎีแนวคิด

การเสพสุราก็ทำให้เกิดผลเสียต่อร่างกายของผู้เสพโดยเฉพาะผลที่เกิดต่อระบบประสาท เป็นเหตุให้ไม่อาจควบคุมอารมณ์และพฤติกรรมของตนเองได้ ลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดความเสียหายต่อ ชีวิต ร่างกาย ตลอดจนทรัพย์สินของผู้อื่นและตนเอง จากการศึกษาพบว่าทฤษฎีของกฎหมายในปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยต่อการควบคุมการเสพสุรา จึงสมควรค้นคว้ารวบรวมทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อเสนอแนวทางแก้ไขต่อไป

5. วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยเพื่อเรียบเรียงเป็นวิทยานิพนธ์ ใช้วิธีค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลแบบเอกสาร (Documentary Research) โดยวิเคราะห์จากพระราชบัญญัติต่าง ๆ ในตำราไทย บทความทั้งเสนอความคิดเห็น รวมทั้งตำราของต่างประเทศที่ทำการศึกษาในเรื่องกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมปัญหาจากสุรา

6. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ได้รับรู้ถึงความเกี่ยวพันกับปัญหาต่าง ๆ อันเกิดจากการเสพสุราของผู้เสพที่มีต่อกลไกการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมปัญหาจากสุราของรัฐ
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและวิธีบังคับใช้โดยกฎหมายที่เกี่ยวกับการควบคุมความผิดที่กระทำโดยผู้เสพสุรา

3. ทำให้ทราบถึงการดำเนินการตามกฎหมายเพื่อหามาตรการทางกฎหมายที่เหมาะสม เมื่อเปรียบเทียบกฎหมายไทยกับกฎหมายต่างประเทศ ในอันที่จะเสนอแนวทางในการปรับปรุง แก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ในลำดับหรือโอกาสต่อไป

4. ผลของการศึกษาจะเป็นความรู้และประโยชน์ต่อการศึกษาวิชานิติศาสตร์ต่อไป

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย